

EL RACÓ DELS LLIBRES OBLIDATS /
LAURA A LA CIUTAT DELS SANTS, MIQUEL LLOR

Laura contra el món

MAGDA BARTROLÍ

Laura a la ciutat dels sants bé podria haver-se titulat *Laura contra el món*. Perquè la història d'aquest llibre que Miquel Llor va publicar el 1931 és, dit en poques paraules, la d'una noia barcelonina sensible, idealista i pobra que es casa amb un home rude i primitiu, de poble però ric. La incomprensió total a què es veu abocada amb aquest canvi de vida serà la constant del llibre.

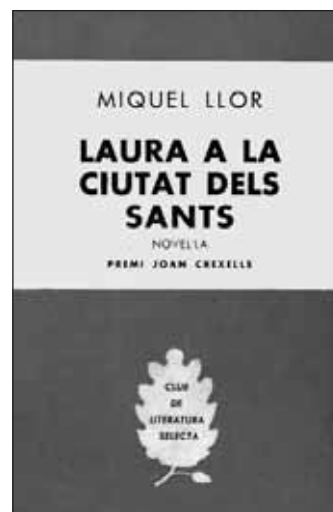
Des d'aquet racó dels llibres oblidats recuperem avui la lectura d'una obra que, de ben segur, generacions de lectors adults i grans van tenir entre les mans a la seva joventut. Per als qui el vulguin tornar a llegir, els transportarà als records del passat. Per als qui el vulguin conèixer de bell nou, la seva lectura no els defraudarà. Perquè *Laura a la ciutat dels sants* parla d'amor i passions, d'il·lusions i somnis fracassats, de sinceritat i hipocresies, de la ciutat i del camp, dels bons i dels dolents. Un llibre ple de contrastos i enfrontaments, com la vida mateixa, que més enllà del seu context històric — una ciutat provinciana de la Catalunya interior del primer terç de segle — ens fibla amb uns temes universals.

El novel·lista, contista i traductor Miquel Llor (Barcelona, 1894-1966) es va consagrar amb aquesta novel·la psicològica que és, també, un drama rural amb totes les de la llei. Novel·la psicològica perquè s'endinsa profundament en les ànimes torturades dels seus personatges. I drama rural perquè en un to tràgic retrata les condicions de vida i la manera de ser d'una vila interior amb pretensions de ciutat com és Comarquinal. Sota aquest nom Miquel Llor hi amaga la identitat de Vic, d'on provenia la seva família materna. És en aquesta petita ciutat plena de catedrals i sants que n'accentuen el seu caràcter religiós on transcorren les peripècies vitals de la Laura.

La protagonista d'aquest llibre és una jove barcelonina ingènua i extremadament sensible, idealista i somniadora, enamorada d'una idea de l'amor que no es correspon amb la realitat. La Laura entrega el seu cor a en Tomàs, un home rude, ordinari i simple, hereu dels Muntanyola de Comarquinal. Una flor delicada en mans d'un arbust ressec. La vida conjugal aviat posarà de manifest l'abisme que els separa. Un abisme que s'obre també entre la barcelonina i la resta de membres de l'apoderada família i dels seus veïns. La vida de la Laura serà un lent i inexorable descens a l'infern de la hipocresia i la maldat, personificades en el personatge de la cunyada Teresa. Una dona, aquesta, que simbolitza tot el contrari de la Laura: reprimida, abnegada, insatisfeta i amargada, en definitiva. Ella és la principal instigadora dels mals que li passen i mostra més evident de la — en alguns punts esperpèntica — hipocresia en què viuen, emboirats, els i les vilatanes: "tots ajudaven a engrui-

xir les calúmnies que es formaven entorn de la Laura, però totes les senyores delejaven de poder anar cada dijous a la tarda a casa dels Muntanyola".

El que passa a cal Muntanyola i les estranyes relacions que mantenen alguns membres de la seva família topa brutalment amb la sensibilitat de la jove Laura, que acaba sentint-se atreta per l'advocat Pere, de qui es creu profundament enamorada. Un altre intent, també frustrat, de trobar l'amor en un home que entengui tots els racons de la seva ànima inquieta. Tan gran és la frustració que el destí la portarà cap a camins insospitats.

La Laura és una heroïna, fins a tal punt que s'acaba sacrificant tota per als altres. Per no ferir-los s'entrega cegament a un destí que no és el que havia somiat. Però Miquel Llor no només fa un retrat psicològic minuciós de la protagonista; també ho fa de la resta de personatges, a qui dibuixa barroers i miserables, hipòcrites i envejosos. Però en el fons desgraciats com la Laura, perquè ningú no és feliç amb la seva vida. I si el retrat dels personatges és ric encara ho és més la prosa d'aquest llibre. Una prosa rica i elaborada que en alguns punts — sobretot en aquells en què s'explora el sentiment amorós — pot arribar a semblar una mica carrinclona i excessivament recarregada. És el llenguatge d'una altra època, d'un temps llunyà en què, malgrat existir els mateixos sentiments, aquests s'expressaven de forma radicalment diferent a l'actual. Segurament la Laura dels nostres dies s'atreveria a enfrontar-se a les crítiques de familiars i veïns envejosos i deixaria el marit a les primeres de canvi per lliurar-se a un amor més veritable.

Miquel Llor va formar part d'una generació d'escriptors que, a finals dels anys vint i principis dels trenta, va tornar a escriure novel·la sense complexos, modernitzant el gènere segons els corrents literaris que corrien per Europa. Al costat d'autors com Francesc Trabal o Sebastià Juan Arbó i influenciat, entre d'altres, per Dostoievskij i Freud, va contribuir a modernitzar les lletres catalanes. *Laura a la ciutat dels Sants*, de la qual se n'han fet nombroses edicions i que en el seu moment va ser mereixedora del Premi Crexells, és la seva obra més emblemàtica. L'any 1986 Gonzalo Herralde la va portar al cinema sota el títol de *Laura, del cielo llega la noche*.